

Apstiprināts:

*Iepirkuma komisijas
2017. gada 24. februāra sēdē
(protokols Nr. 1)*

IEPIRKUMA

“Pētījuma “Civillikuma Mantojuma tiesību daļas tiesiskā regulējuma problēmjaudājumi un to modernizācijas nepieciešamība” veikšana” INSTRUKCIJA

(Identifikācijas Nr. TM 2017/10)

Rīga
2017

1. INFORMĀCIJA PRETENDENTIEM

1.1. Iepirkuma identifikācijas numurs – TM 2017/10

1.2. Pasūtītājs

Pasūtītāja nosaukums	Latvijas Republikas Tieslietu ministrija
Adrese	Brīvības bulvāris 36 (ar ieeju no Tērbatas ielas), Rīga, LV – 1536
Reģ. Nr.	90000070045
Kontaktpersona:	Tieslietu ministrijas Civiltiesību departamenta Vispārējo civiltiesību nodaļas jurists Jānis Bērziņš (tālrunis 67036934, fakss 67036754, e-pasts: Janis.Berzins@tm.gov.lv)

1.3. Iepirkuma priekšmets

Iepirkuma priekšmets paredz pētījuma par Latvijas mantojuma tiesību sistēmas atbilstību mūsdienu civiltiesību tendencēm (turpmāk – pētījums) veikšanu atbilstoši instrukcijas tehniskajai specifikācijai (1. pielikums) (turpmāk – viss kopā Pakalpojums). Pētījums tiek veikts atbilstoši 2013. gada 3. janvāra Ministru kabineta noteikumiem Nr.1 “Kārtība, kādā publiska persona pasūta pētījumus”. Pētījums nepieciešams, lai, izvērtējot Latvijā esošo tiesību sistēmu un līdzšinējo praksi, kā arī praksi citās Eiropas Savienības valstīs, konstatētu, vai Latvijas mantošanas tiesību sistēma atbilst modernajām mantošanas un civiltiesību attīstības tendencēm. Pētījums tiks izmantots par pamatu, lai iegūtu neatkarīgu analīzi par Latvijas mantojuma tiesību sistēmas pilnveidošanas nepieciešamību un modernizētu Latvijas mantošanas tiesību sistēmu - nodrošinātu tās atbilstību modernajām civiltiesību attīstības tendencēm.

CPV kods 73000000-2 (Pētniecības un izstrādes pakalpojumi un saistītie konsultāciju pakalpojumi)

1.4. Iepazīšanās ar instrukciju

Ar instrukciju var iepazīties Tieslietu ministrijā, Brīvības bulvārī 36 (ar ieeju no Tērbatas ielas), Rīgā, darba dienās, darba laikā, iepriekš piesakot savu ierašanos pa tālruni 67036934, 67036869 un Pasūtītāja mājas lapā internetā (www.tm.gov.lv sadaļā Ministrija/Publiskie iepirkumi).

1.5. Pakalpojuma sniegšana un norēķinu kārtība

1.5.1. Izpildītājam Pakalpojuma ietvaros jāiesniedz: 30 (trīsdesmit) kalendāro dienu laikā pēc līguma noslēgšanas Pasūtītājam saskaņošanai detalizētu pētījuma izstrādes programmu un metodoloģiju, saskaņojot to ar Pasūtītāju; līdz 2017. gada 1. septembrim Pasūtītājam izvērtēšanai gala nodevumu un Pētījuma kopsavilkumu - pētījumu latviešu valodā; Pētījuma klātienē prezentācija 2017. gadā Pasūtītāja rīkotajā darba grupā un/vai konferencē latviešu valodā Latvijā saskaņā ar Pasūtītāja norādījumiem

1.5.2. Pasūtītājs maksājumu par Pakalpojumu veic 20 (divdesmit) darba dienu laikā no Izpildītāja rēķina saņemšanas un gala nodevuma nodošanas un pieņemšanas akta abpusējas parakstīšanas dienas.

1.6. Piedāvājuma iesniegšanas vieta, datums, laiks un kārtība

1.6.1. Piedāvājumu var iesniegt līdz Iepirkumu uzraudzības biroja mājas lapā internetā paziņojumā „Paziņojums par plānoto līgumu” norādītajam piedāvājuma iesniegšanas termiņam, Tieslietu ministrijā Brīvības bulvārī 36 (ar ieeju no Tērbatas ielas), Rīgā, iesniedzot personīgi vai atsūtot pa pastu.

1.6.2. Pasta sūtījumam jābūt nogādātam instrukcijas 1.6.1. punktā norādītajā adresē līdz Iepirkumu uzraudzības biroja mājas lapā internetā paziņojumā „Paziņojums par plānoto līgumu” norādītajam piedāvājuma iesniegšanas termiņam. Piedāvājums, kas

iesniegts pēc minētā termiņa, tiks neatvērts atdods atpakaļ iesniedzējam.

1.6.3. Ja piedāvājums tiek iesniegts personīgi, tas iepriekš jāpiesaka pa tālruni 67036869, 67036807.

1.6.4. Instrukcijā noteiktā kārtībā pretendents var iesniegt tikai vienu piedāvājumu par visu iepirkuma priekšmetu kopā. Piedāvājumu variantu iesniegšana nav atļauta.

1.7. Piedāvājuma noformēšana

1.7.1. Piedāvājums iesniedzams aizlīmētā aploksnē, uz kuras jānorāda:

1.7.1.1. Pasūtītāja nosaukums un adrese;

1.7.1.2. pretendenta nosaukums un adrese;

1.7.1.3. atzīme „Piedāvājums iepirkumam “Pētījuma “Civillikuma Mantojuma tiesību daļas tiesiskā regulējuma problēmjaudājumi un to modernizācijas nepieciešamība” veikšana” (Identifikācijas Nr. TM 2017/10)”.

1.7.2. Piedāvājums sastāv no:

1.7.2.1. pretendenta atlases dokumentiem;

1.7.2.2. finanšu piedāvājuma.

1.7.3. Piedāvājumam jābūt caursūtām tā, lai dokumentus nebūtu iespējams atdalīt, un ievietotam atbilstoši instrukcijas 1.7.1. punkta prasībām noformētā aploksnē. Ja Pretendents piedāvājumā iesniedz dokumenta/-u kopiju/-as, kopijas/-u pareizība ir jāapliecina.

1.7.4. Piedāvājums jā sagatavo latviešu valodā. Citā valodā sagatavotiem piedāvājuma dokumentiem jāpievieno pretendenta apliecināts tulkojums latviešu valodā.

1.7.5. Pieteikumu par piedalīšanos iepirkumā (instrukcijas 2. pielikums) jāparaksta pretendenta paraksttiesīgai personai. Ja pieteikumu par piedalīšanos iepirkumā paraksta pretendenta pilnvarota persona, pretendenta atlases dokumentiem pievieno attiecīgo pilnvaru.

1.7.6. Iesniedzot piedāvājumu, Pretendents ir tiesīgs visu iesniegto dokumentu kopiju un tulkojumu pareizību apliecināt ar vienu apliecinājumu, ja viss piedāvājums ir caursūts vai caurauklots.

2. PRASĪBAS PRETENDENTIEM

2.1. Pasūtītājs izslēgs pretendentu no turpmākas dalības iepirkumā, ja:

2.1.1. pasludināts pretendenta maksātnespējas process (izņemot gadījumu, kad maksātnespējas procesā tiek piemērota sanācija vai cits līdzīga veida pasākumu kopums, kas vērsts uz parādnieka iespējamā bankrota novēršanu un maksātnespējas atjaunošanu), apturēta vai pārtraukta tā saimnieciskā darbība, uzsākta tiesvedība par tā bankrotu vai tas tiek likvidēts;

2.1.2. ievērojot Valsts ieņēmumu dienesta publiskās nodokļu parādnieku datubāzes pēdējās datu aktualizācijas datumu, ir konstatēts, ka pretendentam dienā, kad paziņojums par plānoto līgumu publicēts Iepirkumu uzraudzības biroja mājaslapā vai dienā, kad iepirkuma komisija pieņēmusi lēmumu par iepirkuma uzsākšanu, ja attiecībā uz iepirkumu nav jāpublicē paziņojums par plānoto līgumu, vai arī dienā, kad pieņemts lēmums par iespējamu līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu, Latvijā vai valstī, kurā tas reģistrēts vai kurā atrodas tā pastāvīgā dzīvesvieta, ir nodokļu parādi, tajā skaitā valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu parādi, kas kopsummā kādā no valstīm pārsniedz 150 *euro*;

2.1.3. uz pretendenta norādīto personu, uz kuras iespējām pretendents balstās, lai apliecinātu, ka tā kvalifikācija atbilst paziņojumā par plānoto līgumu vai iepirkuma dokumentos noteiktajām prasībām, kā arī uz personālsabiedrības biedru, ja

pretendents ir personālsabiedrība, ir attiecināmi instrukcijas 2.1.1. un 2.1.2. apakšpunktā minētie nosacījumi.

- 2.2. Pretendentam un/vai tā piesaistītai personai – pētniekam - ir:
- a) vismaz maģistra grāds tiesību zinātnēs, un
 - b) vismaz 3 (trīs) gadu pieredze mantojuma tiesību jomā, un
 - c) akadēmiska rakstura publikācija(-s)¹ mantojuma tiesību jomā, iespējams arī pārrobežu (Eiropas Savienības) mantojuma tiesību jomā, kuras(-u) autors tas ir, un
 - d) angļu un/vai vācu valodas zināšanas;
 - e) vēlama pieredze pētījumu veikšanā;
 - f) vēlama pieredze (pasniedzot augstskolā, pārstāvot klientus, tajā skaitā, vedot pārrobežu mantojuma lietas u.tml.) ar vismaz vienas tās valsts (Igaunija, Lietuva, Vācija, Francija, Šveice) normatīvajiem aktiem mantojuma tiesību jomā, ar kuras tiesisko regulējumu pētījuma ietvaros tiks salīdzināts Latvijas tiesiskais regulējums;
 - g) vēlamas zināšanas vēl vismaz vienā tās valsts (Igaunija, Lietuva, Vācija, Francija, Šveice) oficiālā valodā, ar kuras tiesisko regulējumu mantojuma tiesību jomā pētījuma ietvaros tiks salīdzināts Latvijas tiesiskais regulējums.
- 2.3. Pretendents spēj nodrošināt komunikāciju ar Pasūtītāju latviešu valodā.
- 2.4. Piedāvājumi, kuru iesniedzēji neatbilst instrukcijas 2.1. – 2.3. punktos norādītajām pretendentu atlases prasībām, netiek izskatīti un turpmākajā iepirkumā nepiedalās.

3. PRETENDENTA ATLASEI IESNIEDZAMIE DOKUMENTI

- 3.1. Pretendenta pieteikums par piedalīšanos (sagatavo atbilstoši instrukcijas 2. pielikumam), kas apliecina pretendenta apņemšanos sniegt Pakalpojumu saskaņā ar instrukcijas prasībām.
- 3.2. Lai apliecinātu atbilstību 2.2. punktam pretendents iesniedz:
- a) CV (CV veidojot atbilstoši instrukcijas 4.pielikuma veidlapai ar tajā iekļautu: vismaz 3 (trīs) gadu pieredzi mantojuma tiesību jomā, akadēmiska rakstura publikāciju(-s)² mantojuma tiesību jomā, iespējams arī pārrobežu (Eiropas Savienības) mantojuma tiesību jomā, kuras(-u) autors tas ir, un vismaz angļu un/vai vācu valodas zināšanas;
 - b) dokumenta, kurš apliecina, ka tam ir vismaz maģistra grāds tiesību zinātnēs, kopiju.

4. FINANŠU PIEDĀVĀJUMS

- 4.1. Finanšu piedāvājumu pretendents sagatavo, ņemot vērā tehniskās specifikācijas prasības, aizpildot instrukcijas 3. pielikumu.
- 4.2. Finanšu piedāvājuma cenā jābūt iekļautām visām izmaksām, kas saistītas ar Pakalpojuma sniegšanu, tajā skaitā visiem nodokļiem un nodevām, kā arī citām izmaksām līdz līguma izpildei.
- 4.3. Pretendenta piedāvātajai cenai jābūt nemainīgai visā līguma izpildes laikā. Iespējamā inflācija, tirgus apstākļu maiņa vai jebkuri citi apstākļi nevar būt par pamatu cenu paaugstināšanai, un šo procesu radītās sekas pretendents ir jāprognozē un jāaprēķina, sagatavojot finanšu piedāvājumu.

¹ Publikācijas, pētījumi, ziņojumu, publiskie forumi u.tml.

² Publikācijas, pētījumi, ziņojumu, publiskie forumi u.tml.

5. PIEDĀVĀJUMU VĒRTĒŠANA UN PIEDĀVĀJUMA IZVĒLES KRITĒRIJI

- 5.1. Iepirkuma komisija pārbauda piedāvājumu atbilstību instrukcijā norādītajām prasībām. Par atbilstošiem tiek uzskatīti tikai tie piedāvājumi, kuri atbilst visām instrukcijā norādītajām prasībām. Ja, pārbaudot piedāvājumā sniegto informāciju, Pasūtītājs konstatē, ka tā neatbilst minētajām prasībām, pretendents tiek noraidīts.
- 5.2. Iepirkuma komisija veic pretendenta pārbaudi uz Publisko iepirkumu likuma 8.² panta piektajā daļā noteiktajiem izslēgšanas nosacījumiem. Lai pārbaudītu, vai pretendents nav izslēdzams no dalības iepirkumā iepirkuma instrukcijas 2.1.1.-2.1.3. punktā minēto apstākļu dēļ, iepirkuma komisija:
- 1) attiecībā uz Latvijā reģistrētu vai pastāvīgi dzīvojošu pretendentu un iepirkuma instrukcijas 2.1.3. punktā minēto personu, izmantojot Ministru kabineta noteikto informācijas sistēmu, Ministru kabineta noteiktajā kārtībā iegūst informāciju:
 - a) par iepirkuma instrukcijas 2.1.1. minētajiem faktiem — no Uzņēmumu reģistra,
 - b) par iepirkuma instrukcijas 2.1.2. minēto faktu — no Valsts ieņēmumu dienesta. Pasūtītājs attiecīgo informāciju no Valsts ieņēmumu dienesta ir tiesīgs saņemt, neprasot pretendenta un iepirkuma instrukcijas 2.1.3. punktā minētās personas piekrišanu;
 - 2) attiecībā uz ārvalstī reģistrētu vai pastāvīgi dzīvojošu pretendentu un iepirkuma instrukcijas 2.1.3. punktā minēto personu pieprasa, lai pretendents iesniedz attiecīgās kompetentās institūcijas izziņu, kas apliecina, ka uz to un iepirkuma instrukcijas 2.1.3. punktā minēto personu neattiecas iepirkuma instrukcijas 2.1.1.-2.1.2. punktā noteiktie gadījumi. Termiņu izziņas iesniegšanai iepirkuma komisija nosaka ne īsāku par 10 darbdienām pēc pieprasījuma izsniegšanas vai nosūtīšanas dienas. Ja attiecīgais pretendents noteiktajā termiņā neiesniedz minēto izziņu, iepirkuma komisija to izslēdz no dalības iepirkumā.
- 5.3. Pretendentu atlases laikā iepirkuma komisija veic instrukcijas 3. punktā noteikto dokumentu pārbaudi, lai pārlicinātos, vai pretendents atbilst instrukcijas 2. punktā noteiktajām pretendentu atlases prasībām.
- 5.4. Iepirkuma komisija izvēlas saimnieciski izdevīgāko piedāvājumu par Pakalpojuma sniegšanu no piedāvājumiem, kas atbilst instrukcijas prasībām ar nosacījumu, ka pretendents atbilst pretendenta atlases prasībām, pamatojoties uz pretendenta piedāvājumā iekļautajiem dokumentiem. Iepirkuma komisija saimnieciski visizdevīgāko piedāvājumu nosaka, aprēķinot izdevīguma punktus, kurus veido kritēriju novērtējumu summa.
- 5.5. Piedāvājuma izvēles kritēriji:

N.p.k.	Kritēriji	Maksimālais punktu skaits
1.	Piedāvātā cena	45
2.	Pētnieka izglītības līmenis	15
3.	Pētnieka akadēmisko publikāciju skaits	20
4.	Pētnieka valodas zināšanas	5
5.	Pieredze ar tās valsts (Igaunija, Lietuva, Vācija, Francija, Šveice) normatīvajiem aktiem mantojuma tiesību jomā, ar kuras tiesisko regulējumu pētījuma ietvaros tiks salīdzināts Latvijas tiesiskais regulējums	15

Piedāvātā cena - iepirkuma komisija izvērtē šādi: vislētāko piedāvājumu (piedāvājuma kopējā cena bez PVN (zemākā cena) vērtē ar maksimālo punktu skaitu, un tas saņem 45 punktus. Pārējiem piedāvājumiem punktu skaitu nosaka pēc formulas: Punktu skaits = (zemākā cena/piedāvātā cena) x 45.

Pētnieka izglītības līmenis – to iepirkuma komisija izvērtē, ņemot vērā dokumentu, kurš apliecina, ka ir izglītība vai CV, kurā norādīta izglītība. Punktu skaits kritērijā tiek noteikts šādi:

- 0 punkti - izglītība maģistra grāds tiesību zinātnēs;
- 15 punkti - izglītība doktora grāds tiesību zinātnēs.

Pētnieka akadēmisko publikāciju skaits iepirkuma komisija izvērtē, ņemot vērā CV, norādīto akadēmiska rakstura publikāciju³ mantojuma tiesībās skaitu, iespējams arī pārrobežu (Eiropas Savienības) mantojuma tiesību jomā. Punktu skaits kritērijā tiek noteikts šādi:

- 0 punkti - viena publikācija;
- 3 punkti - divas publikācijas;
- 6 punkti - trīs publikācijas;
- 9 punkti - četras publikācijas;
- 12 punkti - piecas publikācijas;
- 20 punkti - vairāk nekā piecas publikācijas.

Pētnieka valodu zināšanas iepirkuma komisija izvērtē, ņemot vērā CV norādīto informāciju. Punktu skaits kritērijā tiek noteikts šādi:

- 0 punkti – ir vienas valodas (angļu vai vācu) zināšanas;
- 3 punkti - ir divu valodu (vācu un franču; vācu un igauņu; vācu un lietuviešu; vācu un angļu, angļu un igauņu, angļu un lietuviešu, angļu un franču) zināšanas;
- 5 punkti – ir trīs (vācu, angļu, igauņu; vācu, angļu, lietuviešu; vācu, angļu, franču; vācu, franču, lietuviešu; vācu, franču, igauņu; vācu, lietuviešu, igauņu; angļu, franču, lietuviešu; angļu, franču, igauņu; angļu, lietuviešu, igauņu; franču, lietuviešu, igauņu) valodu zināšanas.

Pieredze ar tās valsts (Igaunija, Lietuva, Vācija, Francija, Šveice) normatīvajiem aktiem mantojuma tiesību jomā, ar kuras tiesisko regulējumu pētījuma ietvaros tiks salīdzināts Latvijas tiesiskais regulējums iepirkuma komisija izvērtē, ņemot vērā CV norādīto informāciju. Punktu skaits kritērijā tiek noteikts šādi:

- 0 punkti – nav pieredzes ar konkrēto valstu normatīvajiem aktiem mantojuma tiesību jomā;
- 5 punkti - pieredze ar vienas valsts (Igaunija, Lietuva, Vācija, Francija, Šveice) normatīvajiem aktiem, pasniedzot augstskolā vai pārstāvot klientus, tajā skaitā, vedot pārrobežu mantojuma lietas;
- 15 punkti – pieredze ar divu vai vairāku valstu (Igaunija, Lietuva, Vācija, Francija, Šveice) normatīvajiem aktiem, pasniedzot augstskolā vai pārstāvot klientus, tajā skaitā, vedot pārrobežu mantojuma lietas.

5.6. Līdzvērtīgu piedāvājumu gadījumā (pretendentu piedāvājumi vērtēšanā ir saņēmuši vienādu kritēriju novērtējuma summu) par uzvarētāju iepirkumā iepirkuma komisija atzīst pretendentu, kura iegūto punktu skaits kritērijā „Pētnieka akadēmisko publikāciju skaits” ir lielāks.

³ Publikācijas, pētījumi, ziņojumi, publiskie forumi u.tml.

- 5.7. Piedāvājumu vērtēšanas laikā iepirkuma komisija pārbauda, vai piedāvājumā nav aritmētisku kļūdu.
- 5.8. Ja iepirkuma komisija piedāvājumā konstatē aritmētiskas kļūdas, tā šīs kļūdas izlabo.
- 5.9. Par visiem aritmētisko kļūdu labojumiem iepirkuma komisija paziņo pretendenta, kura piedāvājumā labojumi izdarīti. Vērtējot piedāvājumu, kurā bijušas aritmētiskās kļūdas, iepirkuma komisija ņem vērā tikai iepriekš noteiktajā kārtībā labotās kļūdas.
- 5.10. Visi pretendenti tiek informēti par iepirkuma komisijas pieņemto lēmumu.

6. IEPIRKUMA KOMISIJAS TIESĪBAS UN PIENĀKUMI

6.1. Iepirkuma komisijas tiesības:

- 6.1.1. pieprasīt, lai pretendents precizētu informāciju par savu piedāvājumu, ja tas nepieciešams piedāvājuma noformējuma pārbaudei, pretendentu atlasei, kā arī piedāvājuma novērtēšanai;
- 6.1.2. pieaicināt ekspertu piedāvājumu noformējuma pārbaudei, pretendentu atlasei un piedāvājumu atbilstības pārbaudei, kā arī piedāvājumu vērtēšanai;
- 6.1.3. izvēlēties slēgt iepirkuma līgumu ar nākamo pretendentu, kura piedāvājums ir nākamais saimnieciski izdevīgākais, kura piedāvājums atbilst pretendenta atlases prasībām un instrukcijā noteiktajām prasībām vai pārtraukt iepirkumu, neizvēloties nevienam pretendentam, ja izraudzītais pretendents atsakās slēgt iepirkuma līgumu;
- 6.1.4. iegūt nepieciešamo informāciju tieši no kompetentās institūcijas, datubāzes vai no citiem avotiem;
- 6.1.5. jebkurā brīdī pārtraukt iepirkumu, ja tam ir objektīvs pamatojums;
- 6.1.6. matemātiski noapaļot pretendenta finanšu piedāvājumā norādītās cenas uz diviem cipariem aiz komata.

6.2. Iepirkuma komisijas pienākumi:

- 6.2.1. labot piedāvājumos aritmētiskās kļūdas;
- 6.2.2. nodrošināt iepirkuma norisi un dokumentēšanu;
- 6.2.3. nodrošināt pretendentu brīvu konkurenci, kā arī vienlīdzīgu un taisnīgu attieksmi pret tiem;
- 6.2.4. vērtēt pretendentes un to iesniegtos piedāvājumus saskaņā ar normatīvajiem aktiem un instrukciju, izvēlēties piedāvājumu vai pieņemt lēmumu par iepirkuma pārtraukšanu, neizvēloties nevienam piedāvājumam. Lēmumā, ar kuru tiek noteikts uzvarētājs, papildus tiek norādīti visi noraidītie pretendenti un to noraidīšanas iemesli, visu pretendentu piedāvātās līgumcenas un par uzvarētāju noteiktā pretendenta salīdzinošās priekšrocības;
- 6.2.5. triju darbdienu laikā pēc lēmuma pieņemšanas informēt visus pretendentes par iepirkumā izraudzīto pretendentu vai pretendentiem, un Tieslietu ministrijas mājaslapā internetā (www.tm.gov.lv sadaļā Ministrija/Publiskie iepirkumi) nodrošināt brīvu un tiešu elektronisku pieeju iepriekšminētajam lēmumam. Triju darbdienu laikā pēc pretendenta pieprasījuma saņemšanas izsniegt vai nosūtīt pretendentam iepriekšminēto lēmumu.

7. PRETENDENTA TIESĪBAS UN PIENĀKUMI

7.1. Pretendentam, kurš ir iesniedzis piedāvājumu ir tiesības:

- 7.1.1. pirms piedāvājumu iesniegšanas termiņa beigām grozīt vai atsaukt iesniegto piedāvājumu;

7.2. Pretendenta pienākumi:

- 7.2.1. sagatavot piedāvājumu atbilstoši instrukcijas prasībām;
 - 7.2.2. sniegt patiesu informāciju;
 - 7.2.3. sniegt atbildes uz iepirkuma komisijas pieprasījumiem par papildu informāciju, kas nepieciešama piedāvājuma noformējuma pārbaudei, pretendentu atlasei, piedāvājuma atbilstības pārbaudei, kā arī vērtēšanai. Atbildes uz iepirkuma komisijas pieprasījumiem sniedzamas samērīgi ar laiku, kas nepieciešams šādas informācijas sagatavošanai un iesniegšanai;
 - 7.2.4. segt visas izmaksas, kas saistītas ar piedāvājuma sagatavošanu un iesniegšanu.
- 7.3. Pretendents, kas iesniedzis piedāvājumu iepirkumā, uz kuru attiecas Publisko iepirkuma likuma 8.² panta noteikumi, un kas uzskata, ka ir aizskartas tā tiesības vai ir iespējams šo tiesību aizskārums, ir tiesīgs pieņemt lēmumu pārsūdzēt Administratīvajā rajona tiesā Administratīvā procesa likumā noteiktajā kārtībā. Administratīvās rajona tiesas spriedumu var pārsūdzēt kasācijas kārtībā Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamentā. Lēmuma pārsūdzēšana neaptur tā darbību.

8. CITA VISPĀRĪGĀ INFORMĀCIJA

- 8.1. Atbilstoši Publisko iepirkumu likuma 8.² panta trīspadsmitajai daļai šā iepirkuma rezultātā noslēgtā līguma, t.sk. tā grozījumu (ja tādi būs), teksts tiks publicēts Tieslietu ministrijas mājas lapā internetā (www.tm.gov.lv sadaļā Ministrija/Publiskie iepirkumi). Ja pretendenta ieskatā kāda no piedāvājuma sastāvdaļām ir uzskatāma par komercnoslēpumu, pretendents to norāda savā piedāvājumā. Par komercnoslēpumu nevar tikt atzīta informācija, kas saskaņā ar normatīvajiem aktiem ir vispārpieejama, t.sk. instrukcijā iekļautā informācija.
- 8.2. Pasūtītājam Iepirkuma līgumā ir tiesības iekļaut informāciju attiecībā uz pētījuma izstrādes kvalitātes nodrošināšanu:
- 8.2.1. pētījuma izstrādes laikā sagatavojamos dokumentus (piemēram, ievada un nobeiguma ziņojumi, starpziņojumi, prezentācijas);
 - 8.2.2. pētījuma izstrādes darba plānu, norādot veicamos darbus, to izpildes termiņu un atbildīgo personu;
 - 8.2.3. pētījuma izstrādes vadības un sadarbības mehānisms;
 - 8.2.4. kārtību, kādā pētījuma izstrādātājs, nododot pētījuma galīgo redakciju pētījuma pasūtītājam, iesniedz anotāciju atbilstoši 2013. gada 3. janvāra Ministru kabineta noteikumu Nr.1 3.pielikumam;
 - 8.2.5. kārtību, kādā pētījuma izstrādātājs, nododot pētījuma galīgo redakciju pētījuma pasūtītājam, iesniedz līguma izpildes noslēguma ziņojumu, kurā izstrādātājs sniedz informāciju par visiem izmantotajiem datu avotiem un veiktajiem darbiem visā pētījuma izstrādes laikā, kā arī kopsavilkumu par pētījuma rezultātiem, novirzēm, ja tādas ir bijušas un ja par tām ir panākta vienošanās ar pētījuma pasūtītāju, un izmaiņām salīdzinājumā ar sākotnējo izpildes plānu. Pētījuma izstrādātājs pētījuma pasūtītājam elektroniskā veidā vai papīra formā nodod visu informāciju un faktus, kas iegūti pētījuma izstrādes gaitā (pētījuma veikšanai nepieciešamie dati, ko radījis vai apkopojis izstrādātājs), un pētījuma izstrādes gaitā izmantoto datu avotu sarakstu;
 - 8.2.6. citas iespējamās pētījuma pasūtītāja prasības.
- 8.3. Pretendents ir fiziska vai juridiska persona, šādu personu savienība jebkurā to kombinācijā, kas piedāvā tirgū sniegt pakalpojumu atbilstoši iepirkuma priekšmetam un kas atbilst instrukcijā noteiktajām prasībām.

- 8.4. Iepirkumā izraudzītā pretendenta personālu, kuru tas iesaistījis iepirkuma līguma izpildē, par kuru sniedzis informāciju Pasūtītājam un kura kvalifikācijas atbilstību izvirzītajām prasībām Pasūtītājs ir vērtējis, kā arī apakšuzņēmējus, uz kuru iespējām pretendents balstījies, lai apliecinātu savas kvalifikācijas atbilstību iepirkuma dokumentos noteiktajām prasībām, pēc iepirkuma līguma noslēgšanas drīkst nomainīt tikai ar Pasūtītāja rakstveida piekrišanu. Pasūtītājs nepiekrīt instrukcijā minētā personāla un apakšuzņēmēju nomaiņai, ja pastāv kāds no šiem nosacījumiem:
- 8.4.1. Izpildītāja piedāvātais personāls vai apakšuzņēmējs neatbilst tām iepirkuma dokumentos noteiktajām prasībām, kas attiecas uz Izpildītāja personālu vai apakšuzņēmējiem;
 - 8.4.2. tiek nomainīts apakšuzņēmējs, uz kura iespējām iepirkumā izraudzītais pretendents balstījies, lai apliecinātu savas kvalifikācijas atbilstību iepirkuma dokumentos noteiktajām prasībām, un piedāvātajam apakšuzņēmējam nav vismaz tāda pati kvalifikācija, uz kādu iepirkumā izraudzītais pretendents atsaucies, apliecinot savu atbilstību iepirkumā noteiktajām prasībām.

Tehniskā specifikācija

Pētījums tiek klasificēts, pasūtīts un izstrādāts, pamatojoties uz Ministru kabineta 2013. gada 3. janvāra noteikumiem Nr.1 "Kārtība, kādā publiska persona pasūta pētījumus".

1. Vispārējā informācija

Pakalpojuma ietvarā tiek veikts pētījums latviešu valodā un sniegta prezentācija Latvijā. Pētījuma mērķis ir analizēt Latvijas Republikas mantojuma tiesību regulējumu – tā aktualitāti, problemātiskos aspektus un atbilstību mūsdienu civiltiesību attīstības tendencēm. Pētījuma ietvaros pētniekam ir uzdevums sniegt atbildes uz tehniskajā specifikācijā uzdotajiem jautājumiem. Pētījumā sniegtajām atbildēm uz uzdotajiem jautājumiem jābūt pamatotām ar secinājumiem, kas izriet no tiesību doktrīnas, tiesu prakses atziņām, kā arī zinātniski analītiska salīdzinājuma starp Latvijas un citu valstu (Vācijas, Igaunijas, Lietuvas, Francijas, Šveices) tiesisko regulējumu mantojuma tiesību jomā.

1995. gada 19. jūlija Publiskas personas finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanas likuma 9.² pants nosaka, ka publiska persona, pasūtot pētījumu, ievēro Publiskas personas finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanas likumā noteiktos ierobežojumus un aizliegumus, Publisko iepirkumu likumu un citus normatīvos aktus. Ministru kabinets nosaka publiskas personas pētījumu klasifikāciju, pasūtīšanas un izstrādes vadības noteikumus, minimālās prasības pētījuma pasūtījuma un izstrādes dokumentācijai, kā arī prasības sabiedrības informēšanai. Saskaņā ar Ministru kabineta 2013. gada 3. janvāra noteikumu Nr.1 (prot.Nr.1 30. §) „Kārtība, kādā publiska persona pasūta pētījumus” 12.2. punktu, pētījums klasificējams kā padziļinātas ekspertīzes pētījums politikas vai tiesiskā regulējuma izstrādei, politikas analīzei un ietekmes novērtēšanai.

Pētniekam pētījumā, sniedzot atbildes uz tehniskajā specifikācijā izvirzītajiem jautājumiem, savas atbildes ir jāpamato ar atziņām, kas izriet no tiesību doktrīnas (arī ārvalstu), tiesu prakses, citu valstu (Lietuvas, Igaunijas, Vācijas, Šveices un Francijas) tiesiskā regulējuma un citiem pieejamiem materiāliem. Pētījumā jāpēta vienlīdz materiālās tiesību normas un procesuālās tiesību normas, kas regulē mantojuma tiesības.

Pētnieka uzdevums ir veikt situācijas analīzi un sagatavot no visiem aspektiem pamatotus priekšlikumus konkrēto konstatēto problēmu risināšanai.

Ja pētnieks secina, ka Latvijas tiesību sistēmā būtu pārņemami labās prakses piemēri no citām valstīm, jāsniedz vērtējums par to, vai attiecīgajā valstī piemērojama mehānisms atbilst Latvijas tiesību sistēmai.

Noslēgumā Izpildītājam jāpasagatavo prezentācija par pētījuma rezultātiem, kas jāprezentē publiski.

2.Indetificētie problēmjaudājumi

Pētījumam jāsaturs analīze par tālāk norādītajām tēmām, atbildot uz šādiem jautājumiem:

A Mantojuma pieņemšanas sistēma

Latvijas mantojuma tiesībās pastāv izvēles brīvība attiecībā uz mantojuma pieņemšanu vai atraidīšanu (Civillikuma 689. pants).

A.1. Vispārīgie jautājumi

1) Lūdzu sniegt novērtējumu par Civillikumā ietvertā mantojuma pieņemšanas institūta (Civillikuma 687. - 700. panti) aktualitāti, ievērojot Latvijas tiesu praksē un doktrīnā paustās atziņas.

2) Vai pastāv problēmas Civillikuma mantojuma pieņemšanas institūta piemērošanā (lūgums minēt konkrētas problēmas)? Kāds varētu būt to risinājums?

3) Vai būtu jāveic izmaiņas vai pilnveidojumi mantojuma pieņemšanas sistēmā Latvijā? Kādi un kādēļ?

4) Lūdzu sniegt salīdzinājumu ar Vācijas, Francijas, Igaunijas, Lietuvas un Šveices mantojuma tiesību pieņemšanas institūtu – vai Latvijas tiesību sistēmā būtu jāpārņem kādas idejas no minēto valstu tiesiskā regulējuma (lūgums minēt kādas un sniegt pamatojumu šādam secinājumam)?

A. 2. Mantojuma pieņemšanas tiesiskās sekas

Saskaņā ar Civillikuma 693. pantu mantniekam jāizsaka sava griba noteiktā termiņā:

a) Ja mantojuma pieņemšanai mantojuma atstājējs noteicis zināmu termiņu, tad ieceltam mantniekam tas jāievēro;

b) Ja tāds termiņš nav noteikts, bet mantnieki ir uzaicināti, tad mantot aicinātam sava griba par mantojuma pieņemšanu jāizteic līdz uzaicinājumā noliktam termiņam (zvērīnāts notārs nosaka termiņu);

c) Ja uzaicinājuma nav bijis, tad mantniekam jāizsaka sava griba pieņemt mantojumu gada laikā, skaitot šo termiņu no mantojuma atklāšanās dienas, ja mantojums atrodas viņa faktiskā valdījumā (692. p. 2. d.), bet pretējā gadījumā - no ziņu saņemšanas laika par to, ka mantojums atklājies.

Civillikuma 694. pants savukārt paredz - ja tajā laikā, kad aicina mantot, mantojums atrodas aicinātā faktiskā valdījumā (692. p. 2. d.) vai ja šādu valdījumu viņš iegūst vēlāk, un ja viņš līdz augšā norādīto termiņu (693. p.) notecējumam nedod par mantojuma pieņemšanu noteiktu atsaukumi, tad atzīstams, ka viņš to pieņēmis. Bet ja mantot aicinātais, kura faktiskā valdījumā mantojums neatrodas, palaiž garām nolikto termiņu, noteikti neizsakot savu gribu, tad atzīstams, ka viņš mantojumu atraidījis.

Jautājumi:

1) Kā praksē tiek piemērots Civillikuma 694. pants (vai ir konstatējamas piemērošanas problēmas)?

2) Vai būtu nepieciešams konkretizēt Civillikuma 694. pantā paredzētās tiesiskās sekas (tajā skaitā, nosakot kontroles mehānismu, kā pārliicināties, ka tās iestājušās) attiecībā uz:

i) mantot aicināto, kura faktiskā valdījumā mantojums neatrodas?

ii) mantot aicināto, kura faktiskā valdījumā mantojums atrodas?

3) Kā būtu interpretējams Civillikuma 693. panta regulējums attiecībā uz ziņu saņemšanu par to, ka mantojums atklājies. Kurā brīdī būtu pamatoti uzskatīt, ka mantot aicinātais ir saņēmis ziņas par mantojuma atklāšanos?

4) Kāds ir termina “mantojums atrodas mantot aicinātā faktiskā valdījumā” tvērums un definējums praksē? Vai būtu nepieciešams šo terminu Civillikumā konkretizēt vai noteikt tam kritērijus (lūgums norādīt kādus)?

A.3. Mantojuma pieņemšana – transmisija, substitūcija. Saskaņā ar Civillikuma 695. pantu, ja mantot aicinātais nomirst pirms viņa gribas izteikšanai noliktā termiņa tad tiesība par mantojuma pieņemšanu pāriet uz viņa mantniekiem (transmisijas princips). Savukārt Civillikuma 477. pants nosaka, ka testamentā ieceltam mantniekam, ja tas negribētu vai kaut kāda iemesla dēļ nevarētu mantojumu pieņemt (piemēram, ar testamentu ieceltā mantnieka nāve) testators var iecelt atvietotāju, kuru sauc par substitūtu. Civillikuma

mantojuma tiesību regulējums nedod skaidru atbildi kā rīkoties gadījumos, kad nepaspējot paust savu gribu pieņemt vai atraidīt mantojumu, nomirst persona, ko testators iecēlis kā mantinieku un tai ar to pašu testamentu iecelts substitūts, ja mantot piesakās gan ar testamentu ieceltā mantinieka mantinieki atbilstoši Civillikuma 695. pantam, gan ar testamentu ieceltais substitūts atbilstoši Civillikuma 477. pantam.

Jautājumi:

1) Vai substitūcijai ir priekšroka pār transmisijas principu atbilstoši Civillikumam, ņemot vērā, ka substitūta iecelšana ir mantojuma atstājēja pēdējās gribas izpausme un Civillikuma 390. pants nosaka, ka testamentārai mantošanai ir priekšroka pār likumisko?

2) Vai Civillikumā vajadzētu skaidri definēt priekšrocības attiecības starp substitūciju un transmisijas principu?

A.4. Mantošanas kārtība. Saskaņā ar Civillikuma 379. pantu, kad tiesa izsludinājusi pazudušo par mirušu, viņa manta, ja viņš nav atstājis testamentu, nododama tiem mantiniekiem, kas pieņemamā nāves dienā, ja tā noteikta tiesas lēmumā, vai, ja šo dienu nevar noteikt, lietas ierosināšanas brīdī bijuši viņa tuvākie radinieki vai laulātais. Savukārt Civillikuma 403. pants, kas regulē mantošanas kārtību likumiskajā mantošanā, nosaka, ka mantojuma atstājēja radinieki manto pēc zināmas kārtas, kas pamatota pa daļai uz radniecības veidu, pa daļai uz tās pakāpju tuvumu.

Jautājumi:

1) Vai Civillikuma 379. pants regulē:

i) mantošanas procesu?

ii) par mirušu atzītās personas mantas pārvaldīšanu līdz mantošanas procesa sākumam?

2) Kā tulkojama Civillikuma 397. pantā iekļautā frāze “tuvākie radinieki”?

3) Kā būtu interpretējams Civillikuma 397. pants kontekstā ar Civillikuma regulējumu par mantojuma pieņemšanu un Notariāta likumu, kas paredz noteiktu mantojuma lietu vešanas kārtību pie zvērināta notāra? Proti, vai Civillikuma 397. pants paredz izņēmumus no vispārējā regulējuma par kārtību, kādā pieņemams mantojuma atstājēja atstātais mantojums?

A.5. Kreditora un ieinteresēto personu tiesības prasīt, lai mantinieki izsaka savu gribu zvērināta notāra noteiktā termiņā. Saskaņā ar Civillikuma 697. pantu, ja mantojuma atstājēja *kreditori vai legatāri* prasa, lai mantot aicinātais izteic savu gribu par mantojuma pieņemšanu, tad viņam tā jāizteic notāra noliktā uzaicinājuma termiņā, ja līdz šā termiņa notecējumam viņš mantojumu neatraida, tad atzīstams, ka viņš to pieņēmis. Civillikuma 698. pants savukārt paredz, ka gadījumā, ja mantot aicinātā *substitūts vai pēcmantinieks* prasa, lai mantot aicinātais izteic gribu par mantojuma pieņemšanu, tad viņam tā jāizteic notāra noliktā uzaicinājuma termiņā, ja līdz šā termiņa notecējumam viņš savu gribu neizteic, tad atzīstams, ka viņš mantojumu atraidījis.

Jautājumi:

1) Vai Civillikuma 697. pantā ietvertā mantojuma pieņemšanas prezumpcija – ja mantot aicinātais zvērināta notāra noteiktajā termiņā nav mantojumu atraidījis, tad atzīstams, ka viņš to pieņēmis – ir samērīga un atbilst Civillikuma 688. pantā ietvertajam vispārīgajam principam par mantot aicinātā tiesībām izteikt savu gribu?

2) Kādēļ pastāv atšķirības starp tiesiskajām sekām, kas izriet no Civillikuma 697. panta un Civillikuma 698. panta? Vai šāda atšķirība praksē rada problēmas un vai un kā būtu nepieciešams pilnveidot Civillikuma 697. un 698. panta regulējumu?

3) Vai citās valstīs (Vācija, Šveice, Francija, Igaunija, Lietuva) kreditoriem vai citām ieinteresētām personām ir tiesības ierosināt mantojuma lietu, un kā šādos gadījumos gribu izsaka mantot aicinātais?

4) Vai Civillikuma 697. un 698. pantos noteiktās kreditoru un ieinteresēto personu tiesības prasīt, lai mantinieki izsaka savu gribu mantot noteiktā termiņā, izlietojamas tikai, ja vēl nav ierosināta mantojuma lieta?

5) Vai praksē ir konstatējamas problēmas Civillikuma 697. un/vai 698. panta piemērošanā? Ja jā, kāds varētu būt risinājums?

A.6. Terminu nenoteiktība. Zvērināta notāra uzaicinājumā noteiktie termiņi, kuros zvērināts notārs uzaicina pieteikties visus tos, kuriem kā mantiniekiem, kreditoriem vai kā citādi ir kādas tiesības uz mantojumu, var variēt, jo saskaņā ar Notariāta likuma 297. pantu, šo termiņu zvērināts notārs nosaka pēc saviem ieskatiem. Tāpat, taisot testamentu, saskaņā ar Civillikuma 693. pantu, mantojuma atstājējs var noteikt jebkādu termiņu mantojuma pieņemšanai. Ja zvērināta notāra uzaicinājums nav bijis, saskaņā ar Civillikuma 693. pantu mantiniekiem ir tiesības izteikt savu gribu viena gada laikā no mantojuma atklāšanās dienas vai no brīža, kad mantinieks saņēmis ziņas par to, ka mantojums atklājies.

Jautājumi:

1) Vai likumā būtu jāparedz konkrēts termiņš (minimālā un maksimālā robeža), kādu zvērināts notārs un mantojuma atstājējs var noteikt mantojuma pieņemšanai?

2) Vai praksē pastāv problēmas piemērot Civillikuma 693. panta regulējumu, lai noteiktu brīdi, kurā uzskatāms, ka mantojuma atstājējs saņēmis ziņas par mantojuma atklāšanos?

3) Vai Civillikumā vajadzētu noteikt konkrētu termiņu no mantojuma atstājēja nāves brīža, kuram notekot uzskatāms, ka mantinieks ir uzzinājis par mantojuma atstājēja nāvi?

4) Kā būtu tulkojams Civillikuma 693. panta pēdējais teikums – vai tas paredz pienākumu mantot aicinātajam vērsties pie zvērināta notāra, lai ierosinātu mantojuma lietu? Kādas ir tiesiskās sekas, ja mantinieks neierosina mantojuma lietu?

B Mantinieku gribas izteikums un mantojuma sastāvs

Saskaņā ar Civillikuma 688. pantu un 691. pantu ar aicinājumu mantot nodibinās vienīgi iespēja kļūt par mantinieku. Mantojuma iegūšanai vēl vajadzīgs, lai aicinātais izteiktu savu gribu pieņemt viņam piekritušo mantojumu. Saskaņā ar Civillikumu gribu pieņemt mantojumu var izsacīt vai nu noteikti, mutiski vai rakstiski, vai arī klusējot, ar tādu darbību, kuru attiecīgos apstākļos var iztulkot vienīgi tā, ka zināma persona atzīst sevi par mantinieku.

B.1. Dažādas gribas izteikšanas formas. Saskaņā ar Civillikumu (691. pants) mantinieki var pieņemt un atteikties no mantojuma noteikti, mutiski, rakstiski vai arī klusējot, ar tādu darbību, kuru attiecīgos apstākļos var iztulkot vienīgi tā, ka zināma persona atzīst sevi par mantinieku. Notariāta likums nosaka, ka iesniegumam par mantojuma pieņemšanu (vai atteikšanos pieņemt mantojumu) jābūt notariālā akta formā, vienlaikus Notariāta likuma 254. panta trešā daļa nosaka, ka minēto iesniegumu var apliecināt arī Civillikuma 1474. pantā minētās iestādes vai amatpersonas.

Civillikumu 694. pants nosaka, ka, ja tajā laikā, kad aicina mantot, mantojums atrodas aicinātā faktiskā valdījumā (Civillikuma 692. panta. 2. daļa) vai ja šādu valdījumu viņš iegūst vēlāk, un ja viņš līdz augšā norādīto termiņu (Civillikuma 693. pants) notecējumam nedod par mantojuma pieņemšanu noteiktu atsauksmi, tad atzīstams, ka viņš to pieņēmis.

Jautājumi:

1) Vai pastāv pretrunas starp Civillikuma regulējumu par gribas izteikšanas formām, pieņemot mantojumu, un Notariāta likumā ietvertu regulējumu par mantojuma lietas vešanu?

2) Kā fiksēt personas gribu pieņemt mantojumu situācijā, kad tā šo gribu pauž, klusējot - ar konkludentām darbībām vai mutiski, bet nevēršas pie zvērināta notāra ar mantojuma iesniegumu?

3) Vai Latvijas mantojuma tiesību sistēmā būtu nepieciešams saglabāt tādas mantot aicinātā gribas izteikšanas formās – kā mantojuma pieņemšana ar konkludentām darbībām vai mutiski?

4) Vai praksē pastāv Civillikuma 691. panta regulējuma par klusējot (ar tādu darbību, kuru attiecīgos apstākļos var iztulkot vienīgi tā, ka zināma persona atzīst sevi par mantinieku) izteiktu gribu pieņemt mantojumu piemērošanas problēmas? Par kādām tiesiskām situācijām var runāt šādos gadījumos?

5) Vai gribai pieņemt mantojumu, kas izteikta rakstiskā formā, bet nav noformēta notariāla akta formā (kā to paredz Notariāta likums) ir spēks attiecībā pret trešajām personām?

6) Kādas gribas izteikšanas formas mantot aicinātajam attiecībā uz gribu pieņemt mantojumu tiek paredzētas citās valstīs (Lietuvā, Igaunijā, Vācijā, Šveicē, Francijā)? Ja pastāv dažādas gribas izteikšanas formas, kā tiek nodrošināta tiesiskā noteiktība – ir konstatējams mantinieks, kam ir pārgājušās mantojuma atstājēja tiesības un saistības?

B.2. Nepilngadīgo un personu ar ierobežotu rīcībspēju tiesības pieņemt mantojumu. Attiecībā uz personām, kuru rīcībspēju tiesa konkrētā jomā ir ierobežojusi, un nepilngadīgajiem ir jāņem vērā Civillikuma 690. un 775. pants, kas noteic, ka katrs var kā personīgi, tā arī caur vietnieku izteikt savu gribu pieņemt mantojumu. Tāda vietniecība ir nepieciešama, ja pats mantot aicinātais ir persona ar rīcībspējas ierobežojumu vai nepilngadīgais. Tādējādi, ievērojot Civillikumā noteikto regulējumu, gribu pieņemt mantojumu vai atraidīt tās personas, kurai ir ierobežota rīcībspēja, vietā izteic šīs personas aizgādnis. Nepilngadīgo vietā to veic aizbildnis (Civillikuma 295. pants).

Neskatoties uz minēto, aizgādnis (aizbildnis), izsakot gribu pieņemt vai atraidīt mantojumu, nevar rīkoties savās interesēs un tam ir pienākums ievērot Civillikuma noteiktās prasības. Proti, saskaņā ar Civillikuma 355. pantu aizgādnis, pildot aizgādņa pienākumus, noskaidro aizgādņībā esošās personas viedokli, ja vien viņa spēj to formulēt, un rīkojas personas interesēs. Turklāt visos svarīgākajos gadījumos aizgādņim (arī aizbildņim) jālūdz bāriņtiesas norādījumi. (Civillikuma 356., 362. pants). Savukārt attiecībā uz mantojumu aizgādņim ir jāievēro Civillikuma 295. pants, kas noteic, ka aizgādnis nedrīkst bez bāriņtiesas atļaujas ne mantojumu pieņemt, ne to atraidīt, turklāt aizgādnis drīkst pieņemt mantojumu tikai ar inventāra tiesību (Civillikuma 708. pants).

Notariāta likums nenosaka zvērinātam notāram pienākumu pārliecināties, vai aizgādnis vai aizbildnis, izsakot aizgādņībā esošās vai aizbildņībā esošās personas gribu mantot (vai atteikties mantot), ņem vērā bāriņtiesas lēmumu.

Jautājumi:

1) Vai pašreiz spēkā esošais regulējums pietiekami aizsargā nepilngadīgo un personu ar ierobežotu rīcībspēju tiesības mantot?

2) Vai zvērinātam notāram mantojuma lietas ietvaros būtu jāpārliecinās par to vai starp potenciālajiem mantiniekiem ir vai nav personu ar ierobežotu rīcībspēju un nepilngadīgie?

3) Vai notāram būtu jāinformē attiecīgā bāriņtiesa par mantojuma lietas uzsākšanu, ja tas konstatē, ka starp potenciālajiem mantiniekiem ir personas ar ierobežotu rīcībspēju un nepilngadīgie?

4) Vai zvērinātam notāram, apstiprinot mantiniekus, būtu jānoskaidro, vai bāriņtiesa ir pieņēmusi attiecīgu lēmumu; vai jāiepazīstas ar bāriņtiesas lēmumu un jāņem tas vērā?

5) Vai būtu jānosaka pienākums bāriņtiesai nosūtīt pieņemto lēmumu par aizgādņībā vai aizbildņībā esošās personas mantošanu zvērinātam notāram, kurš ved mantojuma lietu?

B.3. Mantot aicinātā tiesības iepazīties ar mantojuma sastāvu, pirms gribas izteikšanas. Saskaņā ar Civillikuma 696. pantu mantot aicinātam ir tiesība, iekams viņš izteic savu gribu par mantojuma pieņemšanu, pārliecināties par tā sastāvu. Pašreiz Civillikums nosaka, ka mantiniekam (personai, kas jau ir paudusi gribu pieņemt mantojumu) ir tiesības to

pieņemt ar inventāra tiesību, t.i., sastādīt mantojuma sarakstu. Šādā gadījumā mantinieks atbild par mantojuma atstājēja parādiem tikai mantojuma masas apmērā. Taču Civillikumā nav sīkāk regulēts jautājums par to, kā mantot aicinātais (pirms tas ir paudis gribu pieņemt mantojumu) varētu iepazīties ar mantojuma sastāvu (Civillikuma 709. pants).

Jautājumi:

1) Vai un kā atbilstoši spēkā esošajam regulējumam mantot aicinātais var izmantot Civillikuma 696. pantā noteiktās tiesības?

2) Vai un kā būtu nepieciešams precizēt vai papildināt Civillikuma 696. pantu?

3) Ņemot vērā, ka gan mantiniekiem, gan kreditoriem un citām ieinteresētajām personām, testatora vai zvērināta notāra uzaicinājumā (sludinājumā par mantojuma atklāšanos) noteiktais termiņš mantojuma pieņemšanai vai savu pretenziju vai prasījumu pieteikšana neatšķiras, vai būtu jānosaka dažādi pieteikšanās termiņi mantiniekiem un kreditoriem, lai mantinieki pirms kreditoru vai citu ieinteresēto personu prasījumu pieteikšanas varētu izlietot Civillikuma 696. pantā noteiktās tiesības?

C Mantojuma iegūšana un tās sekas

C.1. Mantojuma atstājēja personīgie prasījumi

Saskaņā ar Civillikuma 703. pantu mantojuma atstājēja prasījumi, kas nav piekrituši vienīgi viņam personīgi, pāriet uz mantinieku.

Jautājums:

Kā praksē tiek piemērots Civillikuma 703. panta regulējums – kas ir tie prasījumi, kas tiek atzīti par tīri personīgiem un uz mantinieku nepāriet?

C.2. Gribas izteikšana par mantojuma pieņemšanu sekas. Atbilstoši judikatūrai un tiesību doktrīnā paustajām atziņām mantošanas gadījumā persona iegūst īpašuma tiesības uz nekustamo īpašumu jau ar mantojuma atklāšanos (pie nosacījuma, ka mantinieks pieņēmis mantojumu likumā noteiktajā kārtībā). Mantojuma pieņemšanai ir atpakaļejošs spēks uz mantojuma atklāšanās momentu: pieņemtais mantojums tiek atzīts par mantiniekam piederошu no mantojuma atklāšanās laika.⁴ Ar to tiek nodrošināta īpašuma tiesību nepārtrauktība.⁵

Jautājums: Ievērojot tiesību doktrīnā un judikatūrā paustās atziņas, kā arī praktiskās problēmas kreditoriem vērsties pret mantiniekiem, kuri nenostiprina savas īpašuma tiesības zemesgrāmatā, vai būtu nepieciešams precizēt Civillikumu, nosakot, ka mantinieki iegūst īpašuma tiesības uz mantojuma masu ar atpakaļejošu spēku ar mantojuma atklāšanās brīdi?

C.3. Kreditoru pretenzijas. Saskaņā ar Civillikuma 705. panta otro daļu uzaicinājumā (sludinājumā par mantojuma atklāšanos) norādītajā termiņā nepieteiktās kreditoru pretenzijas dzēš. Savukārt Zemesgrāmatu likuma 1. pants nosaka, ka zemesgrāmatas ir visiem pieejamas, un to ierakstiem ir publiska ticamība. Civillikuma 416. pants nosaka, ka bezmantinieku mantas gadījumā valsts atzīst tikai parādus, kuri nodrošināti ar hipotēku vai komercķīlu, kā arī tos parādus, kuri pieteikti kā kreditoru pretenzijas mantojuma lietā zvērinātam notāram uzaicinājumā (sludinājumā par mantojuma atklāšanos) norādītajā termiņā un ietverti publiskā aktā vai saistībā, kas atzīta ar spēkā stājušos tiesas nolēmumu.

⁴ Skatīt Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2016. gada 29. februāra spriedumu lietā Nr.SKC-48/2016

⁵ Z.Gencs. Mantošana. Zinātniski praktiskais komentārs. – Rīga: Tiesu nama aģentūra, 2002., 15.-16.lpp.

Notariāta likuma 293.pants izsmeļoši noteic gadījumos, kuros zvērināts notārs izsludina mantojuma atklāšanos, līdz ar to pastāv gadījumi, kuros mantojuma lieta pie zvērināta notāra tiek vesta bez uzaicinājuma publicēšanas.

Jautājumi:

1) Vai pašreiz spēkā esošais regulējums nosaka pienākumu arī nodrošinātajiem kreditoriem (kuru prasījums pret mantojuma atstājēju ir nodrošināts ar hipotēku vai komercķīlu) pieteikt savas kreditoru pretenzijas uzaicinājuma termiņā?

2) Vai pienākums nodrošinātajiem kreditoriem pieteikties uzaicinājuma termiņā, nav pretrunā ar publiskās ticamības principu?

3) Vai būtu jāparedz izņēmumi un kādi izņēmumi, uz kuriem nebūtu attiecināms Civillikuma 705.panta otrajā daļā ietvertais preklūzīvais termiņš?

4) Vai būtu jānosaka pienākums zvērinātiem notāriem mantojuma lietas ietvaros pēc savas iniciatīvas pārbaudīt publiskos reģistrus, lai konstatētu, vai pret mantojuma atstājēju ir prasījumi, kas nodrošināti ar hipotēku vai komercķīlu. Ja šāds pienākums būtu jānosaka, kādas būtu tā sekas attiecībā uz nodrošinātajiem kreditoriem?

5) Ja tiktu noteikts izņēmums, ka nodrošinātajiem kreditoriem nav jāpiesaka savas pretenzijas zvērinātam notāram uzaicinājumā norādītajā termiņā, vai būtu jāparedz iespēja zvērinātam notāram pēc mantot aicināto personu lūguma pieprasīt informāciju no nodrošinātajiem kreditoriem par prasījuma apmēru?

6) Ja mantinieku ir pieņēmuši mantojumu bez tā izsludināšanas un tādējādi kreditori nav zinājuši par mantojuma atklāšanos un pienākumu pieteikt savas pretenzijas, vai kreditors saglabā savas prasījuma tiesības pret mantinieku? Vai un kā kreditora un mantinieka tiesību aizsardzības nolūkos būtu pilnveidojams tiesiskais regulējums par mantojuma atklāšanās izsludināšanu?

C.4. Kreditoru izdevumu atlīdzināšana. Saskaņā ar Notariāta likuma 251. pantu un Civillikuma 697. pantu mantojuma atstājēja kreditoriem ir tiesības uzaicināt mantot aicinātās personas izteikt savu gribu par mantojuma pieņemšanu. Tāpat gan Notariāta likums, gan Ministru kabineta 2013. gada 3. septembra noteikumi Nr.737 "Noteikumi par zvērinātu notāru atlīdzības taksēm un to noteikšanas kārtību" nosaka, ka kreditoriem, uzsākot mantojuma lietu, zvērinātam notāram jāmaksā atlīdzība, pievienotās vērtības nodoklis, valsts nodevas un maksa par mantojuma atklāšanās izsludināšanu oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis". Pašreiz spēkā esošais regulējums nenosaka, mantiniekiem vai valstij bezmantinieku mantas gadījumā, pienākumu atlīdzināt kreditoriem izdevumus, kas radušies no mantojuma lietas uzsākšanas.

Jautājumi:

1) Kāda ir pašreizējā prakse attiecībā uz izdevumu atlīdzināšanu kreditoriem par mantojuma lietas ierosināšanu? Vai būtu nepieciešamas izmaiņas normatīvajā regulējumā? (kādas?)

2) Vai būtu nepieciešams normatīvajos aktos nostiprināt mantinieka pienākumu segt kreditoru izdevumus par mantojuma lietas uzsākšanu, savukārt bezmantinieku mantas gadījumā šādu pienākumu noteikt valstij?

3) Lūdzu izvērtēt, kā intereses konkrētajās situācijās aizsargājamās – mantinieku, valsts vai kreditoru? Vai, nosakot mantinieku un valsts pienākumu atlīdzināt kreditora izdevumus par mantojuma lietas ierosināšanu, netiktu radītas situācijas, kad kāda konkrēta kreditora (kas ierosinājis mantojuma lietu) intereses tiktu vairāk aizsargātas salīdzinājumā ar citiem mantojuma atstājēja kreditoriem?

C.5. Inventāra tiesība.

C.5.1. Inventāra tiesības sekas.

Saskaņā ar Civillikuma 707. pantu mantniekam, kuram, ja no mantojuma nepietiek, jāsamaksā parādi mantojuma atstājēja kreditoram no savas paša mantas; bet citādā ziņā, šos parādus samaksājot, jāievēro mantojuma atstājēja noteikumi. Saskaņā ar Civillikuma 708.pantu no likumā uzliktā pienākuma, atbildēt par mantojuma atstājēja parādiem ar savu paša mantu, mantnieks var atsavināties, ja viņš izlieto inventāra tiesību, t. i. sastāda likumā noteiktā laikā visa mantojuma inventāru. Civillikums noteic, ka aizbildņi, aizgādņi un citi mantnieka vietnieki pieņem viņam pienākošos mantojumu arvien tikai ar inventāra tiesību.

Jautājums:

Vai mantniekiem pēc iepazīšanās ar inventāra sarakstu (mantojuma sarakstu) būtu jāparedz tiesības atraidīt mantojumu? Ja jā, tad kādos gadījumos?

C.5.2. Inventāra tiesības izlietošanas termiņš.

Atbilstoši Civillikuma 709. pantam mantniekiem sava griba izmantot inventāra tiesību jāizsaka 2 mēnešu laikā no ziņu saņemšanas par mantojuma atklāšanos, t.i. no brīža, kad mantnieks uzzinājis par mantojuma atstājēja nāvi. Ja inventāra saraksta sastādīšana ir sarežģīta, notārs var pagarināt termiņu līdz 1 gadam (Civillikuma 709.panta otrā daļas).

Jautājumi:

1) Vai pašreiz ar likumu noteiktais inventāra tiesības izmantošanas termiņš (2 mēneši) ir pietiekams, lai mantnieks spētu pilnvērtīgi izlietot savas tiesības un pilnībā apzinātu mantojuma masas sastāvu?

2) Kāda ir citu valstu (Vācijas, Francijas, Šveices, Igaunijas, Lietuvas) prakse inventāra tiesības termiņa noteikšanā?

C.5.3. Mantojuma masas un mantojuma inventāra saraksts.

Saskaņā ar Civillikuma 709. pantu mantojuma (inventāra) sarakstu sagatavo zvērināts tiesu izpildītājs vai bāriņtiesa. Civillikuma 665. pants nosaka, ka mantojuma aizgādņim, uzņemoties savus pienākumus, tūlī jā sastāda mantojuma saraksts, tas var lūgt tiesu izpildītājam vai bāriņtiesai, ievērojot Bāriņtiesu likumu, sastādīt mantojuma sarakstu.

Civillikuma 709., 710. un 711. pants noteic, ka mantniekam, kas vēlas pieņemt mantojumu ar inventāra tiesību, ir jāvēršas pie zvērināta notāra ar lūgumu sastādīt inventāra sarakstu.

Civillikumā nav detalizētu noteikumi par to, kādu informāciju par mantojamās masas saturu ir jāietver mantojuma (inventāra) sarakstā. Proti, vai mantojuma (inventāra) sarakstā jāiekļauj tikai aktīvi, vai aktīvi un pasīvi. Mantojuma (inventāra) sarastā iekļaujamās mantas novērtēšanas metodika noteikta ar 2008. gada 4. augusta Ministru kabineta noteikumiem Nr. 618 “Noteikumi par mantojuma reģistra un mantojuma lietu vešanu” (turpmāk – MK noteikumi).

Jautājumi:

1) Kāda informācija par mantojuma masu būtu obligāti iekļaujama mantojuma (inventāra) sarakstā? Vai nepieciešama tiesiskā regulējuma pilnveidošana attiecībā uz inventāra saraksta būtiskajām sastāvdaļām?

2) Vai tiesiskajā regulējumā būtu jāparedz tiesība pēc viena mantnieka lūguma sagatavotu inventāra sarakstu izmantot arī citām personām:

a) mantot aicinātajiem, lai saskaņā ar Civillikuma 696.pantu pārliecinātos par mantojuma sastāvu;

b) citiem mantniekiem, lai varētu lemt par gribu izlietot inventāra tiesību?

3) Ievērojot Civillikuma 709.-711. panta regulējumu, vai inventāra sarakstā obligāti būtu iekļaujamas ziņas par visu mantojuma atstājējam piederējušo mantu? Ir konstatēts, ka praksē pastāv situācijas, kad ir neiespējami noteikt mantas vērtību vai pārliecināties par tās

esamību dabā, kā arī mantas vērtība var būt minimāla. Vai būtu apsverama iespējama precizēt tiesisko regulējumu, nosakot, ka inventāra sarakstā iekļauj tikai publiskajos reģistros reģistrētu nekustamu vai kustamu mantu, kā arī tādu neregistrētu kustamu mantu, kuras vērtība ir būtiska (noteikts konkrēts apmērs)? Vai inventāra sarakstu varētu veidot, izejot no principa, ka tajā tiek atspoguļota tikai tā manta, kurai ir būtiska nozīme kreditoru prasījumu apmierināšanā?

4) Kā rīkoties situācijā, ja inventāra saraksta sastādīšanas ietvaros tiek konstatēts, ka mantojuma masā varētu ietilpt manta, par kuras piederību mantojuma atstājējam ir strīds? Vai būtu nepieciešami tiesiskā regulējuma pilnveidojumi, lai regulētu šādas situācijas?

5) Vai un kā būtu pilnveidojams tiesiskais regulējums, lai risinātu situācijas, kad pēc inventāra saraksta sastādīšanas, tiek konstatēts, ka mantojuma atstājējam ir piederējusi vēl arī cita, inventāra sarakstā nenorādīta manta (piemēram, inventāra saraksta sastādīšanas laikā nav bijis zināms par mantojuma atstājējam piederošu, publiskos reģistros neregistrētu lietu)?

D. Testamentārā mantošana.

D.1. Privātais testaments.

Saskaņā ar Civillikuma 445. pantu un 446. pantu, lai privāts testaments būtu spēkā, jābūt pārliecībai, ka to taisījis mantojuma atstājējs un ka tas izteic pareizi viņa pēdējo gribu, privāts testaments taisāms rakstiski, mantojuma atstājējam pašrocīgi visu testamentu uzrakstot un parakstot.

Jautājums:

Lai novērstu privātu testamentu viltošanas iespējas, vai būtu lietderīgi un tiesiski pamatoti paredzēt izmaiņas pašreiz spēkā esošajā privāta testamenta institūtā, tajā skaitā, ierobežojot tā spēkā esamības termiņu vai paredzot speciālu kārtību testamenta īstuma pārbaudei civiltiesiskā kārtībā? Atbildot uz šo jautājumu, lūdzam pamatot ar tiesu prakses atziņām un citu valstu pieredzes analīzi.

D.2. Legāti. Saskaņā ar Civillikuma 500. pantu, ja kādam novēlēts nevis viss mantojums, ne arī tā daļa attiecībā pret visu mantojumu, bet tikai atsevišķs mantojuma priekšmets, tad novēlējumu sauc par legātu, bet to, kam tas novēlēts, par legatāru.

Jautājums:

Lūdzu sniegt novērtējumu par Civillikumā ietvertā legāta institūta (Civillikuma 500. - 583. panti) aktualitāti, ievērojot Latvijas tiesu praksē un doktrīnā paustās atziņas.

D.2.1. Legātu izdalīšana. Civillikuma 524. pants noteic, ka legāta izpildīšanu legatārs vai viņa mantinieki var prasīt tūlīt pēc tam, kad mantinieks ieguvis viņam piekritušo mantojumu. Tādējādi secināms, ka Civillikums šobrīd pieļauj legāta izpildi pirms ir apmierināti uz mantojumu guļošie parādi, kas var novest pie tā, ka var tikt aizskartas mantojuma atstājēja kreditoru tiesības (jo īpaši gadījumos, kad mantinieks būs pieņēmis mantojumu ar inventāra tiesību), kā arī neatraidāmas daļas tiesīgo tiesības un citu personu tiesības, kam ir prasījumi pret mantojuma masu.

Jautājumi:

1) Vai Civillikumā būtu nepieciešams noteikt īpašu mantojuma masu apgrūtinājošu saistību apmierināšanas secību? Ja jā, tad kā būtu nosakāma mantojuma atstājēja kreditoru, neatraidāmās daļas tiesīgo, legatāru, citu personu, kam ir prasījumi pret mantojuma masu, prioritāte?

2) Vai pieejai vajadzētu atšķirties atkarībā no tā, vai mantinieks mantojumu pieņēmis bez inventāra tiesības vai ar to?

D.2.2. Legāta iegūšana

Saskaņā ar Civillikuma 521. pantu ja legāta saņemšana nav aprobežota ne ar kādu nosacījumu, tad legatāram tas piekrīt no mantojuma atstājēja nāves brīža. Civillikums nenoteic konkrētu termiņu legāta pieņemšanai - Civillikuma 530. pants vien noteic, ka legatārs var pēc savas gribas viņam tādā kārtā piekritušo legātu vai nu pieņemt vai atraidīt.

Jautājumi:

- 1) Vai būtu nepieciešams Civillikumā ietvert konkrētu termiņu legāta pieņemšanai?
- 2) Ja atbilde uz iepriekšējo jautājumi ir pozitīva, kādam būtu jābūt šim termiņam un kādēļ?
- 3) Vai saskaņā ar Civillikuma 521. pantu un līdzīgi kā tas pausts judikatūrā pie mantojuma iegūšanas⁶, uzskatāms, ka legatārs kļūst par novēlētā legāta īpašnieku ar atpakaļejošu spēku, proti, no mantojuma atklāšanās? Vai šāda prezumpcija būtu attiecināma arī uz noteikti neapzīmētām lietām, ņemot vērā, ka legāta priekšmets šādos gadījumos nav konkrēti noteikta lieta, vai šādos gadījumos uzskatāms, ka legatārs, ja tas pieņēmis legātu, ar mantojuma atklāšanās brīdi iegūst tiesības izprasīt mantiniekiem legāta izdalīšanu, nevis īpašuma tiesības uz noteikti neapzīmētu legāta priekšmetu?

D.2.3. Legātu samazināšana

Civillikuma 583. pants noteic, ka legatāriem nav jāpiedalās mantojuma atstājēja parādu samaksā, bet ja legāti pārsniedz mantojuma vērtību un pie tam nav tieša mantinieka, tad no viņiem ņemams samērīgs atvilkums minēto parādu samaksai.

Jautājumi:

- 1) Kāda būtu Civillikuma 583. panta interpretācija – vai varētu pastāvēt situācija, ka pēdējās gribas rīkojumā mantojuma atstājējs nebūtu iecēlis sev mantinieku – viņa tiesību un saistību pārņēmēju, bet gan visu savu mantojumu novēlējis legātos citām personām?
- 2) Vai Civillikuma 583. panta regulējumu ir nepieciešams saglabāt Civillikumā?
- 3) Ja pieļaujams mantojumu novēlēt legātos, neieceļot mantinieku, kādai būtu jābūt kreditoru un citu personu, kam ir prasījuma tiesības pret mantojumu, tiesību aizsardzības procedūrai?

D.3. Pieauguma tiesība testamentārajā mantošanā. Saskaņā ar Civillikuma 836. pantu mantojot pēc testamentā, pieauguma tiesība ir tikai tiem mantiniekiem, kas aicināti mantot visu mantojumu, nenoteicot viņu daļas. Daļa, kas atbrīvojusies pēc atkrituša testamentāra mantinieka, sadalāma starp pārējiem līdzmantiniekiem vienlīdzīgi.

Jautājumi:

- 1) Kā tulkojams Civillikuma 836. panta teksts “pieauguma tiesība ir tikai tiem mantiniekiem, kas aicināti mantot visu mantojumu, nenoteicot viņu daļas”:
 - i) testamentārajā mantošanā pieauguma tiesība piemērojama tikai gadījumos, ja novēlēta visa mantojuma atstājēja manta (viss mantojums), nenosakot mantinieku daļas konkrēti?
 - ii) testamentārajā mantošanā pieauguma tiesība piemērojama visos gadījumos, kad mantinieku daļas nav noteiktas konkrēti, arī gadījumos, kad mantinieki aicināti mantot visu ar testamentu novēlēto mantojuma daļu (piemēram, atstājot kādu mantojuma daļu ārpus testamentā likumiskajai mantošanai), nenosakot mantinieku daļas konkrēti?

E Līgumiskā mantošana - mantojuma līgums.

⁶ Skatīt Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2016. gada 29. februāra spriedumu lietā Nr.SKC-48/2016

Saskaņā ar Civillikuma 651. pantu ar mantojuma atstājēja nāvi līgumiskam mantiniekam piekrīt tiesība mantot un līdz ar to arī tiesība pieņemt mantojumu. Atraidīt mantojumu līgumiskais mantinieks drīkst tikai tad, ja viņam tāda tiesība līgumā paredzēta.

Jautājumi:

1) Vai mantojuma līguma gadījumā būtu pamatoti Civillikumā paredzēt automātisku mantojuma pieņemšanas prezumpciju – līgumiskajiem mantiniekiem nebūtu pienākums izteikt savu gribu pieņemt mantojumu pie zvērināta notāra?

2) Vai līgumiskajam mantiniekam, ja mantojuma līgumā iekļauta tiesība vienpusēji atkāpties no mantojuma līguma, jāpaziņo zvērinātam notāram par nodomu vienpusēji atkāpties no mantojuma līguma?

3) Kādā termiņā pēc mantojuma atstājēja nāves līgumiskajam mantiniekam izmantojama ar mantojuma līgumu pielīgta tiesība atraidīt mantojumu:

i) tā izmantojama zvērināta notāra vai testatora noteiktajā termiņā?

ii) tā izmantojama kādā citā termiņā? Kādā?

F Ārpus pilsētu administratīvām robežām esošas lauksaimnieciska rakstura zemes dalīšana.

Civillikuma 741. -751. panti regulē lauksaimnieciska rakstura zemes dalīšanas kārtību.

Jautājums:

Lūdzu izvērtēt vai konkrētais Civillikuma matojuma tiesību daļas institūts ir atbilstošs mūsdienu civiltiesību tendencēm un vai tas ir aktuāls, kā arī vai Civillikuma 741. – 751. panti būtu saglabājami Civillikumā?

G Mantojuma masas kā juridiskas personas statuss.

Saskaņā ar Civillikuma 383. pantu mantojums ir juridiska persona. Mantojums var iegūt tiesības un uzņemties saistības. Juridiskajā literatūrā paustas atziņas, ka mantojums ir pilntiesīgs tiesību subjekts, tas var tiesā uzstāties kā prasītājs vai atbildētājs⁷, mantojums kā juridiskā persona pastāv līdz brīdim, kad mantinieki to pieņēmuši. Mantojuma masa kā juridiska persona pastāv neatkarīgi no tā, vai tai ir iecelts pārstāvis (mantojuma aizgādnis) vai nē.

Lai arī Civillikuma 383.pants noteic, ka mantojums kā juridiska persona var iegūt tiesības un uzņemties saistības, praksē šo regulējumu ir ļoti apgrūtināti vai pat neiespējami īstenot, jo likums neparedz obligātu pienākumu pēc mantojuma atstājēja nāves tā atstātajam mantojumam kā juridiskai personai iecelt pārstāvi, kas rīkotos tā vārdā. Civilprocesa likuma 82. panta otrā daļa noteic, ka juridisko personu lietas tiesā ved to pārstāvji. Līdz ar to mantojuma kā juridiskas personas dalība civilprocesā kā lietas dalībniekam var tikt ierobežota vai būt neiespējama. Civillikuma 659.un 660. pants noteic gadījumos, kādos mantojumam var tikt nodibināta aizgādība un iecelts aizgādnis. Minētajās situācijās uzskatāms, ka mantojuma ir ieguvis savu pārstāvi. Vienlaikus Civillikumā nerisina tos jautājumus, kad mantojumam kā juridiskai personai ir nepieciešams pārstāvis, lai izlietotu savas tiesības un uzņemtos saistības pirms mantinieki ir pieņēmuši mantojumu (piemēram, pret mantojumu kā juridisku personu tiek celta prasība tiesā, mantojumam kā juridiskai personai ir jāīsteno tiesības vai jāpilda pienākumi, kas izriet no kāda mantojuma atstājēja noslēgta darījuma).

Jautājumi:

1) Kā būtu risināms jautājums par mantojuma kā juridiskas personas pārstāvību privāttiesiskajās attiecībās, lai mantojums atbilstoši Civillikuma 383. pantam varētu iegūt tiesības un uzņemties saistības?

⁷ Skatīt - R.Krauze, Z.Gencs. Civillikuma komentāri: Mantojuma tiesības. Rīga, Mans īpašums. 1997.

2) Vai kontekstā ar iepriekš minēto pārstāvības jautājumu būtu nepieciešams pilnveidot Civillikuma 659. panta regulējumu?

H Bezmantnieku manta.

Saskaņā ar Civillikuma 416. pantu bezmantnieka manta piekrīt valstij, un par parādiem valsts atbild tikai ar to mantu, kuru viņa tādā kārtā patiesi iegūst. Valsts atzīst tikai parādus, kuri nodrošināti ar hipotēku vai komercķīlu, kā arī tos parādus, kuri pieteikti kā kreditoru pretenzijas mantojuma lietā zvērinātam notāram uzaicinājumā (sludinājumā par mantojuma atklāšanos) norādītajā termiņā un ietverti publiskā aktā vai saistībā, kas atzīta ar spēkā stājušos tiesas nolēmumu. Saskaņā ar Civillikuma 705. pantu uzaicinājumā (sludinājumā par mantojuma atklāšanos) norādītajā termiņā nepieteiktās kreditoru pretenzijas dzēš. Prakse rāda, ka uzaicinājuma termiņš parasti ir trīs mēneši.

H.1. Nenodrošinātie kreditori. Spēkā esošais regulējums apgrūtina nenodrošināto kreditoru, kuru saistības pamato privātie līgumi, iespējas aizsargāt savas prasījuma tiesības, tajā skaitā, šiem kreditoriem ir apgrūtinātas tiesības pieteikt kreditora pretenziju sludinājumā par mantojuma atklāšanos noteiktajā termiņā, ja to rīcībā nav tiesas sprieduma vai darījuma, kas noformēts notariālā akta formā. Civillikuma 416. pantā noteikts, ka gadījumā, ja nenodrošinātajam kreditoram darījums, kas apliecina prasījumu, nav ietverts notariālā akta formā, jāpamato sava saistība uz spēkā stājušos tiesas nolēmumu, tātad - kreditoram uzaicinājuma termiņā jāpaspēj gan iesniegt prasību tiesā, gan jāsagaida lēmuma spēkā stāšanās un tad, jāpiesaka sava pretenzija.

Jautājumi:

1) Vai spēkā esošais tiesiskais regulējums pietiekoši aizsargā nenodrošināto kreditoru tiesības situācijā, ja mantojumam atstājējam nav mantinieku un mantojums tiek atzīts par bezmantnieka mantu?

2) Ja konstatējami trūkumi esošajā regulējumā, kādi pilnveidojumi būtu nepieciešami nenodrošināto kreditoru aizsardzībai?

H.2. Nodrošinātie kreditori.

Civillikuma 416. panta otrā daļa noteic, ka valsts atzīst parādus, kuri nodrošināti ar hipotēku vai komercķīlu. Vienlaikus Civillikuma 705. panta otrā daļa paredz, ka uzaicinājumā (sludinājuma par mantojuma atklāšanos) norādītajā termiņā nepieteiktās kreditoru pretenzijas dzēš.

1) Kā būtu interpretējams Civillikuma 416. panta otrās daļas regulējums kopsakarā ar Civillikuma 705. panta otrās daļas regulējumu, proti, vai nodrošinātajiem kreditoriem, lai to prasījumi tiktu atzīti un apmierināti situācijā, kad mantojamu atstājējam nav mantinieku, ir jāpiesakās zvērinātam notāram uzaicinājumā noteiktajā termiņā vai tomēr, ievērojot Civillikuma 416. panta otrās daļas uz Zemesgrāmatu likuma 1. panta regulējumu, šādu kreditoru prasījumiem piemīt publiskā ticamība un šādi prasījumi ir atzīstami pat bez kreditora pretenzijas iesniegšanas?

2) Vai attiecībā uz nodrošināto kreditoru tiesību īstenošanu būtu nepieciešami kādi papildinājumi spēkā esošajā regulējumā, tajā skaitā, Civillikuma 416. vai 705. pantā?

H.3. Juridiskās personas likvidācija. Saskaņā ar Civillikuma 417. pantu manta, kas paliek pēc juridisku personu izbeigšanās, izņemot peļņas sabiedrības, pielīdzināma bezmantnieku mantai un piekrīt valstij, ja likums, viņu dibināšanas akts vai statūti nenosaka citādi.

Komerclikuma 317. panta otrā daļa paredz kapitālsabiedrības vienkāršotas likvidācijas mehānismu – šīs sabiedrības likvidācija nenotiek un komercreģistra iestāde pieņem lēmumu par sabiedrības izslēgšanu no komercreģistra, ja neviena sabiedrības likvidācijā ieinteresētā

persona neiesniedz tiesai vai komercreģistra iestādei pieteikumu par likvidatora iecelšanu un sabiedrībai nav pasludināts maksātnespējas process. Komerclikuma 317. panta trešā daļa noteic, ka gadījumā, ja pēc kapitālsabiedrības vienkāršotas likvidācijas pāri paliek manta, tā pielīdzināma bezmantinieka mantai saskaņā ar Civillikuma 417. pantu.

Jautājumi:

1) Kā interpretējams Civillikuma 417. panta regulējums? Vai nepieciešams precizēt vai pilnveidot Civillikuma 417. pantā iekļauto tiesisko regulējumu?

2) Vai pielīdzinot pēc likvidētas juridiskās personas palikušu mantu bezmantinieku mantai (Komerclikuma 317. panta otrā un trešā daļa), uz šādu mantu ir attiecināmi Civillikuma 416. panta noteikumi vai tomēr ir nepieciešams paredzēt citu tiesisko regulējumu šādām situācijām?

3) Vai tiesisko seku ziņā (tajā skaitā, attiecībā uz kreditoru tiesību aizsardzību) būtu jāpastāv atšķirīgam tiesiskajam regulējumam atkarībā no tā, vai par bezmantinieka mantu tiek atzīta manta, kas palikusi pēc tādas fiziskas personas nāves, kurai nav mantinieku vai arī tāda manta, kas palikusi pāri pēc komercsabiedrības likvidācijas? Ja atbilde uz šo jautājumi ir pozitīva, lūgums norādīt, kādām būtu jābūt atšķirībām tiesisko seku ziņā un kādēļ?

I Mantojuma masas maksātnespējas process.

Saskaņā ar pašreizējo spēkā esošo regulējumu, ja mantinieki pieņem mantojumu tie pieņem arī mantojuma atstājēja parādus, līdz ar to tie norēķinās arī ar mantojuma atstājēja kreditoriem. Gadījumā, ja mantojumu neviens no mantiniekiem nepieņem, tas piekrīt valstij un zvērināts tiesu izpildītājs, veicot amata darbības, norēķinās ar mantojuma atstājēja kreditoriem.

Civillikumā iztrūkst speciāls regulējums gadījumiem, kad mantojuma masas pasīvi pārsniedz aktīvus, proti, Civillikumā mantojuma tiesību daļā nav regulējuma par mantojuma masas maksātnespējas procesu.

Jautājumi:

1) Lūdzam izvērtēt, vai pašreiz spēkā esošais regulējums ir pietiekams, lai risinātu situācijas, kad mantojuma masas pasīvi pārsniedz aktīvus? Vai Civillikums un/vai citi normatīvie akti būtu papildināmi ar speciālu regulējumu par mantojuma masas maksātnespēju?

2) Kāda ir citu valstu (īpaši Igaunijas, Lietuvas, Vācijas, Šveices, Francijas) pieredze saistībā ar mantojuma masas maksātnespēju?

3. Pakalpojuma izpilde

3.1. Izpildītājs 30 (trīsdesmit) kalendāro dienu laikā pēc līguma noslēgšanas iesniedz Pasūtītājam saskaņošanai: detalizētu pētījuma izstrādes programmu un metodoloģiju, saskaņojot to ar Pasūtītāju.

3.2. Nodevums - Izpildītājs līdz 2017. gada 1. septembrim iesniedz Pasūtītājam izvērtēšanai gala nodevumu un Pētījuma kopsavilkumu - pētījumu latviešu valodā. Pasūtītājs iesniegto gala nodevumu pārbauda ne ilgāk kā 20 (divdesmit) darba dienas.

3.3. Ja Pasūtītājs konstatē, ka attiecīgais nodevums neatbilst izvirzītajām prasībām, Izpildītājam 20 (divdesmit) darba dienu laikā ir pienākums novērst konstatētos trūkumus.

3.4. Izpildītājs pēc Pasūtītāja pieprasījuma klātienē sniedz pētījuma prezentāciju ne vairāk kā 60 (sešdesmit) minūtes 2017. gadā Pasūtītāja rīkotajā darba grupā un/ vai konferencē latviešu valodā (prezentācija uz 15 (piecpadsmit) lapām, Pētījuma prezentācijas materiālam ir jāaptver svarīgākie Pētījuma secinājumi un priekšlikumi, apskatot rezultātus katrā no izpētītajām valstīm). Izpildītājam ir pienākums:

3.4.1. vismaz 14 (četrpadsmit) dienas pirms darba grupas un/vai konferencē veikt prezentācijas materiālu (15 (piecpadsmit) lapas) sagatavošanu latviešu valodā un iesniegšanu Pasūtītājam;

3.4.2. ierasties Pasūtītāja norādītajā vietā un laikā, lai prezentētu pētījumu darba grupā un/vai konferencē.

3.5. Izpildītājs sedz visus izdevumus, tajā skaitā tulkošanas, transporta, viesnīcu u.c. izdevumus, kuri ir saistīti ar pētījuma veikšanu un prezentācijas sniegšanu.

4. Pētījuma mērķis

Pētījuma mērķis ir, izvērtējot Latvijā esošo tiesību sistēmu un līdzšinējo praksi, kā arī praksi citās Eiropas Savienības valstīs, konstatēt, vai Latvijas mantošanas tiesību sistēma atbilst modernajām mantošanas un civiltiesību attīstības tendencēm, kā arī sagatavot priekšlikumus iekļaušanai tiesiskajā regulējumā, lai uzlabotu un modernizētu Latvijas mantošanas tiesību sistēmu un nodrošinātu tās atbilstību modernajām civiltiesību attīstības tendencēm. Pētījums tiks izmantots par pamatu, lai iegūtu neatkarīgu analīzi par Latvijas mantojuma tiesību sistēmas pilnveidošanas nepieciešamību.

5. Pētījuma apjoms

5.1. Izpildītājs veic pētījumu par Latvijas mantojuma tiesību sistēmu atbilstoši tehniskās specifikācijas 1. un 2.punktā norādītajam.

5.2. Pētījuma minimālais apjoms ir 100 (simts) lapas un maksimālais apjoms ir 200 (divi simti) lapas.

6. Iesniegšanas forma

6.1. Gala nodevums jāiesniedz TIMES NEW ROMAN fontā, izmantojot 12 izmēra burtus ar pusotru (1,5 lines) rindstarpu starp rindām. Katrai lapai jābūt numurētai. Gala nodevums jāiesniedz 4 (četros) eksemplāros papīra formātā un elektroniski 1 (vienā) eksemplārā CD formātā.

6.2. Visu pētījuma ietvaros iegūto datu sistematizēts apkopojums un pētījums iesniedzams elektroniski CD formātā un papīra formātā.

7. Sadarbības prasības

Izpildītājam pētījuma veikšanas laikā pēc Pasūtītāja pieprasījuma ir jāsniedz informācija par pētījuma veikšanas gaitu.

8. Pētījuma publicitāte

Pasūtītājs pēc pētījuma izstrādes izplatīs pētījumu publiskajā telpā.

Gadījumā ja izpildītājs izmantos Autortiesību likuma 14. panta pirmās daļas 3. punktā noteiktās tiesības, izpildītājs sedz visus zaudējumus Pasūtītājam.

9. Intelektuālā īpašuma tiesības, kas rodas vai tiek radītas pētījuma izstrādes laikā, pieder Pasūtītājam.

10. Pasūtītājam bez papildus samaksas ir tiesības:

- a) publiskot darbu;
- b) publicēt darbu;
- c) publiski izpildīt darbu;
- d) izplatīt darbu;
- e) raidīt darbu;
- f) retranslēt darbu;
- g) padarīt darbu pieejamu sabiedrībai pa vadiem vai citādā veidā tādējādi, ka tam var piekļūt individuāli izraudzītā vietā un individuāli izraudzītā laikā;

- h) iznomāt, izīrēt vai publiski patapināt darba oriģinālu vai kopijas, izņemot trīsdimensiju arhitektūras darbus un lietišķās mākslas darbus;
- i) tieši vai netieši, īslaicīgi vai pastāvīgi reproducēt darbu;
- j) tieši vai netieši, īslaicīgi vai pastāvīgi reproducēt darbu;
- k) tulkot darbu;
- l) aranžēt, dramaturģizēt, ekranizēt vai citādi pārveidot darbu.

Pieteikums par piedalīšanos iepirkumā

"Pētījuma "Civillikuma Mantojuma tiesību daļas tiesiskā regulējuma problēmjaudājumi un to modernizācijas nepieciešamība" veikšana" TM 2017/10

Pretendents, _____, Reg. Nr. _____
nosaukums

_____ *juridiskā adrese, faktiskā adrese, tālrunis, fakss un /vai e-pasts*
tā _____ personā
vadītāja vai pilnvarotās personas vārds un uzvārds

ar šī pieteikuma iesniegšanu:

1. Piesakās piedalīties iepirkumā "Pētījuma "Civillikuma Mantojuma tiesību daļas tiesiskā regulējuma problēmjaudājumi un to modernizācijas nepieciešamība" veikšana" iepirkuma identifikācijas Nr. TM 2017/10.
2. Apņemas ievērot iepirkuma instrukcijas prasības, tajā skaitā apņemas izpildīt visas tehniskajā specifikācijā izvirzītās prasības.
3. Apliecina, ka visas piedāvājumā sniegtās ziņas ir patiesas.
4. Apliecina, ka Pretendents spēj nodrošināt komunikāciju ar Pasūtītāju latviešu valodā.
5. Apliecina, ka piedāvājums nesatur komercnoslēpumu un piekrīt tajā iekļautās informācijas publicēšanai.
6. Pretendents, vai pretendenta norādītā persona, uz kura iespējām pretendents balstās, lai apliecinātu, ka tā kvalifikācija atbilst paziņojumā par līgumu vai iepirkuma dokumentos noteiktajām prasībām, kā arī uz personālsabiedrības biedru, ja pretendents ir personālsabiedrība, ir reģistrēts, vai tā pastāvīgā dzīves vieta ir _____ (valsts nosaukums).

Pretendenta paraksts, paraksta atšifrējums, amats

Finanšu piedāvājuma veidlapa

Piedāvājuma kopējā cena, EUR (bez PVN)	PVN, EUR	Piedāvājuma kopējā cena, EUR (ar PVN)

CV PARAUGS

Vārds, uzvārds: _____
 Kontaktinformācija: _____
 Adrese: _____
 Tālrunis: _____
 e-pasta adrese: _____

Galvenā kvalifikācija:

Vispārīgs izglītības un darba pieredzes apraksts, kas visvairāk atbilst iepirkuma priekšmetam.

Izglītība: (CV jāpievieno izglītību apliecināšu dokumentu kopija)

Laikposms	Izglītības iestādes nosaukums	Izglītība, iegūtais grāds	Atsauce uz pētījuma pasūtītāja izvirzītajām izglītības prasībām iepirkuma dokumentācijā

Valodu prasme

Valodu prasmes līmeņi A1, A2, B1, B2, C1, C2.

Latviešu valoda

<i>Sapratne</i>		<i>Runāšana</i>		<i>Rakstīšana</i>
<i>Klausīšanās</i>	<i>Lasīšana</i>	<i>Dialogs</i>	<i>Monologs</i>	

Angļu valoda

<i>Sapratne</i>		<i>Runāšana</i>		<i>Rakstīšana</i>
<i>Klausīšanās</i>	<i>Lasīšana</i>	<i>Dialogs</i>	<i>Monologs</i>	

Vācu valoda

<i>Sapratne</i>		<i>Runāšana</i>		<i>Rakstīšana</i>
<i>Klausīšanās</i>	<i>Lasīšana</i>	<i>Dialogs</i>	<i>Monologs</i>	

Darba pieredze

No	Līdz	Darba devējs	Amats	Pienākumi	Atsauce uz izvirzītājām pieredzes prasībām instrukcijā

Pieredzes apraksts (*norādot pieredzes ieguves vietu un laiku, pielietojumu praksē u.tml.*):
Vismaz 3 (trīs) gadu pieredze mantojuma tiesību jomā

Akadēmiska rakstura publikācija(-s)⁸ mantojuma tiesību jomā, iespējams arī pārrobežu (Eiropas Savienības) mantojuma tiesību jomā

Pieredze pētījumu veikšanā

Pieredze (pasniedzot augstskolā, pārstāvot klientus, tajā skaitā, vedot pārrobežu mantojuma lietas u.tml.) ar vismaz vienas tās valsts (Igaunija, Lietuva, Vācija, Francija, Šveice) normatīvajiem aktiem mantojuma tiesību jomā, ar kuras tiesisko regulējumu pētījuma ietvaros tiks salīdzināts Latvijas tiesiskais regulējums

Zināšanas vēl vismaz vienā tās valsts (Igaunija, Lietuva, Vācija, Francija, Šveice) oficiālā valodā, ar kuras tiesisko regulējumu mantojuma tiesību jomā pētījuma ietvaros tiks salīdzināts Latvijas tiesiskais regulējums

Parakstot šo CV es, _____, apliecinu, ka apņemos piedalīties līguma izpildē, ja pretendentam/man _____ tiks piešķirtas tiesības slēgt iepirkuma līgumu. Apliecinu, ka sniegtā informācija ir patiesa un atbilstoši raksturo kvalifikāciju un pieredzi.

 Paraksts, paraksta atšifrējums

⁸ Publikācijas, pētījumi, ziņojumu, publiskie forumi u.tml.